

DECRET D'ALCALDIA
CONTRACTACIÓ PÚBLICA RESPONSABLE AMB CRITERIS SOCIALS I AMBIENTALS

De conformitat amb la Mesura de Govern de 15 de març de 2013 del Ple de l'Ajuntament de Barcelona i els diversos acords municipals dictats en la matèria, constitueix un principi inspirador de l'activitat contractual municipal l'atenció a consideracions de tipus social i mediambiental. L'efectivitat i aplicació d'aquest principi es materialitza en el següent Decret d'Alcaldia.

Per tal de donar difusió i facilitar l'aplicació d'aquest decret, la gerència de recursos elaborarà una guia de contractació responsable destinada als gestors de contractes, de la qual se'n farà difusió mitjançant la intranet municipal.

1. ÀMBIT D'APLICACIÓ

Article 1. Àmbit subjectiu.

Aquest decret s'aplica als contractes del sector públic que subscriguin l'Ajuntament de Barcelona, i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador.

Article 2. Incorporació als plecs.

Els models de plecs de clàusules administratives particulars aprovats per l'Ajuntament i les instruccions de contractació aprovades per les entitats que en depenen inclouran les condicions d'execució i els criteris d'adjudicació que s'estableixen en aquests criteris. Pel que fa als plecs en relació als quals no hi hagi model aprovat i als plecs de prescripcions tècniques els òrgans de contractació competents hi incorporaran també el que s'estableix en aquests criteris.

Article 3. Adaptació a les característiques.

Els òrgans de contractació competents podran adaptar i modular la redacció de les clàusules de condicions especials d'execució i dels criteris d'adjudicació conforme a les característiques de cada contracte, i incrementar els percentatges i barems establerts en aquest decret, especialment en els contractes de caràcter social i assistencial.

Article 4. Excepció i informe justificatiu.

De forma excepcional, els òrgans de contractació competents podran considerar que les característiques del contracte no resulten adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules sobre criteris d'adjudicació o condicions d'execució, o que procedeixen només una part o uns percentatges o ponderacions que s'estableixen en aquest decret. En aquests casos l'òrgan de contractació haurà de justificar-ho degudament en l'expedient, expressant quines condicions o criteris no poden aplicar-se al supòsit concret. L'informe justificatiu haurà de constar a l'expedient.

Article 5. Persones beneficiàries.

Als efectes d'aquest decret, les persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral hauran de pertànyer als següents perfils:

- Persones perceptors de renda mínima d'inserció.
- Persones amb discapacitat reconeguda igual o superior al 33%. Sempre que sigui possible i de forma preferent es contractarà persones amb paràlisi cerebral, persones amb trastorn mental o amb discapacitat intel·lectual amb un grau de discapacitat reconeguda igual o superior al 33%; i persones amb discapacitat física o sensorial amb un grau de discapacitat reconeguda igual o superior al 65%.
- Dones víctimes de la violència de gènere (física o psíquica) i persones víctimes de violència domèstica.
- Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- Interns de centres penitenciaris que la seva situació els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses durant els 12 mesos posteriors a la seva sortida.
- Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que és trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis públics competents, en situació o en risc d'exclusió social. (Per exemple: mare o pare de família monoparental; persones de famílies desnonades i persones sense sostre; persones en situació d'atur de llarga durada -més de 12 mesos- més grans de quaranta-cinc anys; persones en situació d'atur que han exhaurit la prestació o el subsidi per desocupació i no tenen dret a cap altre prestació; joves menors de 25 anys i no escolaritzats; persones immigrants extracomunitàries en situació regular; persones en situació d'atur amb tots els membres de la unitat familiar en situació de desocupació; persones que hagin exercit la prostitució; persones transsexuals; o altres semblants).

Les esmentades persones hauran de tenir la capacitat professional i personal necessàries per realitzar les tasques objecte del contracte i hauran de ser ocupades en la plantilla que executi el contracte, en les mateixes condicions laborals i de subjecció al conveni sectorial o d'empresa que la resta del personal de la plantilla.

Article 6. Entitats beneficiàries.

Les entitats beneficiàries de la reserva social, dels criteris d'adjudicació i de les condicions d'execució seran Centres Especials de Treball, Empreses d'Inserció i entitats sense afany de lucre la finalitat de les quals sigui la integració laboral o social de persones en risc d'exclusió social i que compleixin els requisits establerts per les normes estatals i autonòmiques que els hi resultin d'aplicació.

Les Empreses d'Inserció hauran d'estar legalment constituïdes i inscrites conforme a la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les Empreses d'Inserció; o la Llei 27/2002, de 20 de desembre, de mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral, o normes que les substitueixin. Els Centres Especials de Treball hauran d'estar legalment constituïts i registrats conforme al Reial Decret 2273/1985, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament dels Centres Especials d'Ocupació, o norma que el substitueixi.

2. CONTRACTES RESERVATS

Article 7 . Contractes reservats.

D'acord amb el que estableix la vigent legislació de contractes, els òrgans de contractació hauran de reservar la participació en el procés d'adjudicació de determinats contractes d'obres, subministraments i serveis, a les entitats descrites a l'article 6: Centres Especials de Treball, Empreses d'Inserció i entitats sense afany de lucre la finalitat de les quals sigui la integració laboral o social de persones en risc d'exclusió social.

La reserva social a Empreses d'Inserció i entitats sense ànim de lucre s'aplicarà exclusivament a través de contractes menors i/o del procediment negociat sense publicitat per raó de la quantia. La reserva a Centres Especials de Treball podrà aplicar-se sense límit de quantia ni de procediment.

En l'anunci de licitació s'ha de fer referència al caràcter reservat del contracte. En aquests contractes de reserva social no es requereix la constitució de garanties provisionals ni definitives.

Article 8. Tipus de contractes susceptibles de reserva.

Els contractes susceptibles de reserva social poden ser d'obres i serveis de conservació i manteniment de béns immobles; serveis socials, serveis de missatgeria, correspondència i distribució, d'arts gràfiques, de neteja i bugaderia, restauració i recollida i transport de residus, i els serveis i subministraments auxiliars per al funcionament de l'Administració, i qualssevol altres objectes contractuals adequats per a l'aplicació de la reserva.

Article 9. Quantia y distribució de la reserva social.

L'Ajuntament de Barcelona fixarà anualment una quantia global que haurà de ser adjudicada a través de la reserva social, incloent als seus organismes autònoms, entitats públiques empresarials i empreses municipals amb capital íntegra o majoritàriament municipal. L'esmentada quantia no serà inferior a 5 milions d'euros.

La Gerència municipal fixarà la distribució d'aquesta reserva en les quantitats que resultin aplicables a cada un dels departaments. Quan un departament superi la xifra de reserva assignada, aquesta diferència podrà computar als efectes del compliment de la xifra de reserva global.

3. REQUISITS PER CONTRACTAR I SOLVENCIA TÈCNICA DE CARÀCTER SOCIAL

Article 10. Requisit específic: compliment de la legislació d'integració social de minusvàlids.

Aquells licitadors que comptin amb 50 o més treballadors/es, hauran d'acreditar que almenys el 2 per cent de la plantilla està composta per persones amb discapacitat, segons estableix l'article 38.1 de la Llei 13/1982, de 7 abril, d'Integració Social de Minusvàlids o norma que el substitueixi. Alternativament l'empresa licitadora podrà acreditar el seu compliment a través de les mesures alternatives previstes al Reial Decret 364/2005, de 8 d'abril del Ministeri de Treball i Afers Socials o norma que el substitueixi.

Article 11. Solvència tècnica en contractes de caràcter social o assistencial.

En els contractes que tinguin per objecte la prestació o gestió de serveis de caràcter social o

assistencial, i quan no sigui exigible la classificació del contractista, l'òrgan de contractació podrà incloure al plec de clàusules administratives requisits de solvència tècnica específics, com els que s'esmenten a continuació:

- a) Experiència en la prestació de serveis o en la gestió de centres dedicats a persones en situació d'exclusió social,
- b) Experiència en la titularitat de serveis gratuïts o de baix preu per als usuaris,
- c) Experiència en la millora dels serveis,
- d) Experiència en la participació significativa i acreditada de voluntariat social en aquesta gestió
- e) Experiència en l'agregació de valor dels serveis socials prestats o centres gestionats a través de la seva connexió amb altres prestacions, amb treballs en xarxa amb altres entitats o una altra experiència relativa a la prestació de serveis anàlegs des de la proximitat i la participació.

Article 12. Solvència tècnica en contractes relatius a exclusió social.

En aquells contractes l'objecte principal dels quals sigui la contractació de persones en situació o greu risc d'exclusió social i quan no sigui exigible la classificació del contractista, l'òrgan de contractació podrà incloure al plec de clàusules administratives l'exigència com a criteri de solvència tècnica de caràcter social que el licitador acrediti experiència en matèria d'inserció sociolaboral.

Article 13. Acreditació de la solvència.

El licitador podrà basar-se en la solvència i mitjans d'altres entitats, independentment de la naturalesa jurídica dels vincles que tingui amb elles, sempre que demostrï que, per a l'execució del contracte, disposa efectivament d'aquests mitjans. S'entendrà que el licitador compta amb aquests mitjans en els supòsits de subcontractació que estableix aquest decret:-

4. CONDICIONS D'EXECUCIÓ

Article 14. Condicions especials d'execució de caràcter social.

S'incorporaran als plecs de clàusules administratives particulars dels contractes condicions especials d'execució que comportin l'obligació contractual de contractació de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral.

Aquestes condicions s'indicaran expressament a l'anunci de licitació, s'hauran de configurar com obligacions essencials per a l'empresa adjudicatària i tindran el contingut mínim següent:

1. L'empresa adjudicatària haurà de destinar com a mínim un 5% de treballadors sobre el total de la plantilla que executi el contracte (i de les hores totals de treball anuals), a persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral.
2. L'empresa adjudicatària haurà de subcontractar almenys un 5% del pressupost d'adjudicació amb Centres Especials de Treball i/o amb Empreses d'Inserció.

L'òrgan de contractació, atenent a les característiques del contracte podrà establir una sola de les condicions d'execució, o complementar una amb l'altra, sempre que la suma dels dos percentatges

(contractació de persones; i subcontractació de entitats), arribi al percentatge del 10%.

De la mateixa manera i amb independència dels percentatges establerts per l'òrgan de contractació, l'adjudicatari podrà complir amb les condicions d'execució sempre que la suma de tots dos conceptes (contractació de persones; i subcontractació de entitats) assoleixi el percentatge establert, complementant o suplint l'un amb l'altre.

Article 15. Contractació de persones amb dificultats particulars d'inserció.

Els perfils de les persones a contractar són els que s'estableixen a l'article 5 d'aquest decret, i la seva contractació es realitzarà conforme el procediment dels articles 18 i 19.

Aquestes persones han de ser emprades directament per a l'execució del contracte. A tal efecte, les empreses licitadores hauran de presentar una declaració jurada en la qual consti el nombre total de treballadors/as que empraran en l'execució del contracte, i el càlcul individualitzat d'hores de treball anuals de cada treballador/a, assumint l'obligació abans dita respecte al 5% d'hores de treball totals en còmput anual.

Article 16. Subcontractació de Centres Especials de Treball i Empreses d'Inserció.

L'empresa adjudicatària haurà de subcontractar almenys el 5% del pressupost d'adjudicació amb Centres Especials de Treball y Empreses d'Inserció Socioalboral, entitats descrites a l'article 6 d'aquest Decret.

Podran ser també beneficiàries de la subcontractació les entitats no lucratives i les empreses mercantils, sempre que compleixin el requisit legal establert per als Centres Especials de Treball i les Empreses d'Inserció, en el que es refereix respectivament a compondre les seves plantilles en almenys un 70% de persones amb discapacitat igual o superior al 33%; o almenys amb un 30% de persones en situació d'exclusió social conforme als perfils establerts a l'article 2 de la Llei 27/2002, de 20 de desembre, d'Empreses d'Inserció Sociolaboral, o norma que la substitueixi.

A tal efecte, el licitador haurà d'adjuntar una declaració jurada.

5. CRITERIS D'ADJUDICACIÓ.

Article 17. Criteris d'adjudicació de caràcter social.

Amb caràcter general, els contractes que s'adjudiquin per procediment obert i restringit hauran d'incloure expressament com a objecte del contracte la referència al foment de l'ocupació de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral, i en els plecs de clàusules administratives particulars els següents criteris d'adjudicació:

1. La contractació de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral, per sobre del percentatge assenyalat a l'article 14.1, amb una valoració d'entre el 5 i el 10% sobre el total de punts.
2. La subcontractació amb Centres Especials de Treball i/o amb Empreses d'Inserció Sociolaboral, per sobre del percentatge assenyalat a l'article 14.2, amb una valoració

d'entre el 5 i el 10% sobre el total de punts.

Si l'òrgan de contractació preveu que les característiques del contracte no són adequades per incorporar el criteri d'adjudicació establert en el primer punt d'aquest article (contractació de persones), podrà incorporar al plec la següent alternativa: El compromís de l'empresa adjudicatària que totes les baixes, substitucions i noves contractacions es faran de realitzar mitjançant la contractació de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral conforme als perfils descrits a l'article 5 d'aquest Decret, fins a arribar un 5% sobre el total de la plantilla que executi el contracte (i de les hores totals de treball anuals).

L'òrgan de contractació atenent les característiques del contracte podrà establir un sol dels criteris d'adjudicació i atorgar la puntuació total que correspondria a ambdós criteris, és a dir entre el 10% i el 20% del total del punts, o bé repartir aquesta ponderació total de manera desigual entre ambdós criteris.

De la mateixa manera i amb independència dels percentatges establerts per a cada un dels dos criteris d'adjudicació, els licitadors podran manifestar el seu compromís i obtenir la mateixa valoració sempre que la suma de tots dos conceptes (contractació de persones, i subcontractació), abast com a resultat els percentatges establerts: complementant o suplint l'un amb l'altre.

Les empreses licitadores hauran de presentar en la seva proposta tècnica una declaració jurada en la qual consti el nombre total de treballadors/as que empraran en l'execució del contracte i el càlcul individualitzat d'hores de treball anuals de cada treballador/a, assumint el compromís que estimin oportú per sobre de l'assenyalat com a condició d'execució.

Les empreses licitadores hauran d'adjuntar una declaració jurada amb indicació de les partides concretes que té previst subcontractar, la seva quantia econòmica i el percentatge sobre el pressupost base de licitació, assumint el compromís que estimi oportú per sobre de l'assenyalat com a condició d'execució. A més, si fos possible indicarà nominalment el Centre Especial de Treball Empresa d'Inserció, o bé entitat o empresa mercantil que preveu subcontractar.

6. PROCEDIMENT

Article 18. Compliment.

L'òrgan de contractació haurà de verificar de forma efectiva el compliment de les obligacions i compromisos assumits per l'empresa adjudicatària pel que fa al compliment de la Legislació d'Integració de Minusvàlids, la contractació amb particulars dificultats d'inserció al mercat laboral, i la subcontractació de Centres Especials de Treball i/o Empreses d'Inserció. Per a això l'empresa adjudicatària podrà ser requerida en qualsevol moment de la vigència del contracte, i en tot cas haurà de verificar-se el seu compliment abans de la devolució de la garantia definitiva o del pagament de l'última certificació.

Article 19. Encàrrec de gestió a Barcelona Activa

L'Ajuntament subscriurà un conveni d'encàrrec de gestió amb Barcelona Activa, pel qual aquesta entitat col·labori en la selecció de les persones amb els perfils establerts en aquest decret que hagin

de contractar les empreses adjudicatàries, i exerceixi les funcions de verificació i control del compliment per part del contractista, de les obligacions de contractació responsable en els termes que s'estableixen en aquest decret.

Article 20. Procediment: comunicació de l'adjudicatari i preselecció.

Una vegada resolta la licitació i abans d'iniciar-se l'execució del contracte (o en el moment pertinent si es tracta de baixes o substitucions), l'adjudicatari indicarà a Barcelona Activa (o a l'entitat o òrgan autoritzat):

- El nombre concret de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral que precisarà per complir la condició d'execució o el compromís adquirit pels criteris d'adjudicació.
- La qualificació o perfil professional requerit per al correcte acompliment dels llocs.
- Un cronograma amb les dates previstes de la seva contractació, la durada dels contractes i quantificació de la seva jornada laboral.

No obstant això, si es produïssin acomiadaments o cessació al lloc (voluntàries o per baixes laborals), ho haurà de comunicar a Barcelona Activa- Ajuntament (o a l'entitat o òrgan autoritzat), als exclusius efectes de complir la reserva de llocs de treball per persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral, en el cas del qual es realitzaria una nova derivació de candidats/as per cobrir l'objecte de reserva posat conforme al sistema abans assenyalat. El mateix procediment se seguirà quan s'apliqui la redacció substitutiva prevista per totes les baixes, substitucions i noves contractacions.

Conforme a les dades facilitades, Barcelona Activa (o l'entitat o òrgan autoritzat) en el termini de cinc dies procedirà a derivar les persones candidates segons els perfils professionals definits i facilitarà a l'adjudicatari una relació mínima de tres persones candidates per cada lloc de treball, havent de procedir l'empresa a la selecció definitiva i la corresponent contractació de les persones treballadores entre els esmentats candidats i candidates, donant de nou comunicació a Barcelona Activa (o a l'entitat o òrgan autoritzat) del resultat: categoria professional, durada del contracte i jornada laboral anual.

Article 21. Òrgans de seguiment.

Per a un millor seguiment del compliment de les clàusules socials i una efectiva avaluació dels resultats, l'Ajuntament de Barcelona atribueix les funcions a la Gerència de Recursos com a òrgan competent en matèria de coordinació de la contractació pública municipal. Així mateix l'Ajuntament de Barcelona, podrà designar un responsable de les clàusules socials dels contractes públics, a qui correspondrà supervisar el compliment i execució de les clàusules socials, adoptar les decisions i dictar les instruccions necessàries a fi d'assegurar la correcta realització de la prestació pactada, dins de l'àmbit de facultats que aquells li atribueixin. El responsable del contracte podrà ser una persona física o jurídica, vinculada a l'ens, organisme o entitat contractant o aliena a ell. A més es podrà activar com a mecanisme de consulta, participació i seguiment a la Comissió de Contractació Responsable.

Article 22. Verificació de les clàusules socials.

La reserva social, els criteris d'adjudicació i les condicions d'execució establertes en la present Instrucció, es verificaran indicant en el plec en quin moment de l'execució, data concreta o periodicitat

s'ha d'aportar la següent documentació:

1. Verificació de la reserva social, mitjançant la comunicació periòdica per part dels gestors de contractes i pels mitjans que s'estableixin a la Gerència de Recursos.
2. Verificació del compliment de la legislació d'integració de minusvàlids: certificat o declaració responsable Declaració jurada en la qual consti tant el nombre global de treballadors de plantilla com el nombre de persones contractades amb discapacitat igual o superior al 33%. Còpia de TCs i contractes de treball. O en cas d'haver optat pel compliment de les mesures alternatives, una còpia de la declaració d'excepcionalitat i una declaració del licitador amb les concretes mesures a tal efecte aplicades, a través de les mesures alternatives de la Llei 13/1982, de 13 d'abril, d'integració social de minusvàlids previstes al Reial Decret 364/2005, de 8 d'abril (B.O.E. Núm. 94, de 20 d'abril de 2005) del Ministeri de Treball i Afers Socials, o normes que el substitueixin
3. Verificació de la subcontractació d'Empreses d'Inserció, Centres Especials de Treball, i entitats no lucratives o empreses mercantils que contractin persones amb discapacitat o en situació d'exclusió social: contracte i/o factura civil o mercantil subscrit amb un Centre Especial de Treball, Empresa d'Inserció, entitat o empresa mercantil, i acreditativa de les partides o conceptes subcontractats, l'import econòmic i les dates de prestació. En el cas de Centres Especials de Treball i Empreses d'Inserció s'acreditarà el seu registre corresponent. En el cas d'entitats o empreses mercantils acreditaran mitjançant TCs, contractes de treball, certificats de discapacitat i en el seu cas informe de serveis públics el compliment exigít de comptar amb un 70% de persones amb discapacitat, o un 30% de persones en situació o risc d'exclusió social.
4. Verificació de la contractació de persones amb particulars dificultats d'inserció al mercat laboral:
 - Relació nominal del o dels treballadors contractats, i còpia de l'alta a la Seguretat Social i del contracte de treball, així com còpia dels TC1 i TC2.
 - Certificat acreditatiu del nombre de persones contractades, el seu perfil i les característiques de la seva contractació (categoria professional, durada del contracte i jornada laboral anual). En cas de resultar necessari es podrà requerir la següent verificació:
 - Persones perceptores de renda mínima d'inserció: còpia de la Resolució de concessió de la renda mínima d'inserció acord amb la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció o norma que la substitueixi i acreditació de la vigència d'aquesta.
 - Persones amb discapacitat reconeguda igual o superior al 33%: còpia del certificat de discapacitat igual o superior al 33% d'acord amb el Real Decret 1971/1999, de 23 de desembre, de procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de discapacitat (BOE de 26 de gener de 2000) o norma que la substitueixi. Còpia de l'informe de Centre de Salut Mental. Còpia de la Resolució de l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS) o Sentència del Jutjat Social o es declari una pensió d'incapacitat permanent en el grau de total, absoluta o gran invalidesa o conforme és pensionista de classes passives.
 - Dones víctimes de violència de gènere (física o psíquica) i persones víctimes de violència domèstica: qualsevol mesura cautelar judicial de protecció, seguretat o d'assegurament vigent. L'atestat elaborat per les forces i cossos de seguretat que han presenciat directament alguna manifestació de violència masclista o domèstica. L'informe del Ministeri Fiscal. L'informe mèdic o psicològic elaborat per una persona professional col·legiada. L'informe dels serveis públics. L'informe de l'Institut Català de

els Dones.

- Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors: acreditació de l'edat mitjançant còpia del DNI, i certificat públic acreditatiu de la procedència d'una institució de protecció de menors d'acord amb la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, o norma que la substitueixi.
- Interns de centres penitenciaris que la seva situació els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses durant els 12 mesos posteriors a la seva sortida: còpia de la resolució judicial, o del Jutjat de Vigilància Penitenciària o de la junta de Tractament, que acrediti la situació de tercer grau penitenciar, excarceració o llibertat provisional.
- Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que és trobin en procés de rehabilitació i reinserció social: còpia de certificat mèdic, o certificació d'un centre acreditat de tractament de drogodependències o alcoholisme, i acreditatiu del procés de Reinserció i rehabilitació.
- Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que és trobin, segons el parer dels serveis públics competents, en situació o en risc d'exclusió social: còpia d'informe acreditatiu procedent de serveis públics competents (serveis socials, unitats de base, atenció primària, serveis d'ocupació o altres semblants de caràcter públic).

Article 23. Relacions laborals.

Les empreses contractistes no estaran obligades a continuar contractant o a garantir la inserció laboral de les esmentades persones una vegada finalitzades les tasques per a les quals van ser contractades. L'empresa contractista mantindrà íntegrament les seves atribucions en la relació laboral i, per tant la facultat d'emprendre les accions disciplinàries que consideri procedents.